

FINLANDS SVENSKA 4H

4H i Trädgården

Fs4H:s utbildningsdag 6.5.2021

Petra Sundholm, Korsnäs 4H

Program:

- 9.00-9.30 Presentation, förväntningar, jobb.
Petras odlarskola.
- 9.30-10.00 Allmänt om trädgårdsskötsel och kursinnehåll. Diskussion.
- 10.00-10.15 Paus + uppgift.
- 10.15-11.00 Kursinnehåll, fortsättning. Diskussion.
- 11.00-11.15 Paus + uppgift.
- 11.15-12.00 Självestudier, praktiska uppgifter. Litteratur och nyttiga länkar.
Diskussion.

Min bakgrund inom trädgårdsbranschen:

- Trädgårdsmästarexamen 1995
- Egenföretagare 1995-2015 (växthus)
- Plantskola
- Blomaffär
- Diverse uppdrag åt privatpersoner
- 4H i Trädgården 2014

Petras odlarskola

- 4 x 45 minuter, var 3:dje vecka
- Sluten Facebook-grupp för stöd, tips och råd

27.3:

- Startkit med frön, infobrev och pinnar
- Sådd av tomat, paprika och basilika, info om sådjup, värme, ljus, bevattning
- Tips om alternativa krukor och etiketter

17.4:

- Omskolning av plantor och skötsel
- Sådd av morötter i mjölkburkar

8.5:

- Sådd av solrosfrön, tjuva tomater, sticklingar, pollinering mm.
- Avhärdning av plantor

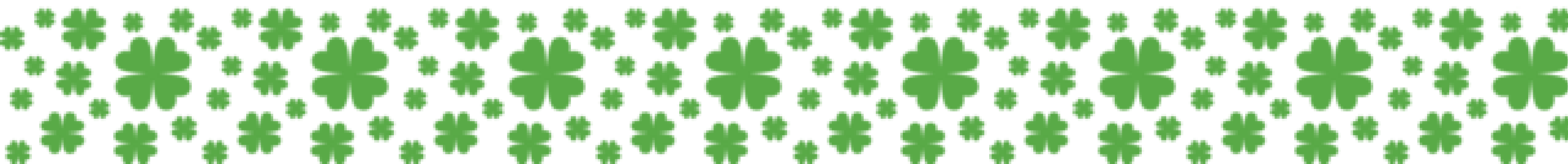
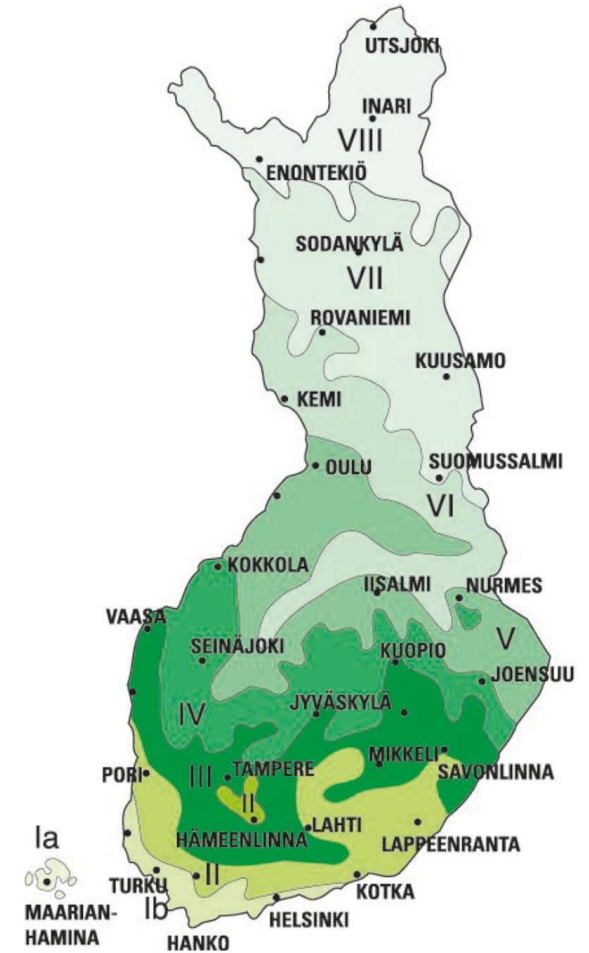
29.5:

- Odling i pallkrage, sådd och skötsel
- Genomgång av tomatplantorna.

Kursdag 1: Föreläsningar (handboken)

- Utgå från deltagarnas behov, arbetspoolens uppdrag osv.
- Kundenservice, arbetslivets spelregler
- Ansvar, säkerhet och kvalitet
- Växtplats: zonindelning, klimat och mikroklimat, jordmån, sol/skugga
- Planering, val av växter, skötsel

Gräsmatta

- Anläggande av gräsmatta
- Räfsning
- Mossa i gräsmattan
- Gräsklippare, trimmer
- Säkerhet och ålder, över 16 år även krävande förhållanden (noggrann introduktion!)
- Gödsel, kalkning

Ettåriga och fleråriga blommor

- Val av blommor i planteringar, läge, skötsel, bevattning
- Vilken typ av plantering, rabatt/krukor/lådor?
- Ettåriga, tvååriga, förkultiverade, klätterväxter, perenner, lök- och knölväxter
- Avhärdning
- Ogräsrensning, vissnade blommor
- Förökning
- Gödsel

Uppgift och kaffe

- Vilka ettåriga blommor skulle du välja till en solig plats?
- Vilka ettåriga blommor skulle du välja till en skuggig plats?

Köksträdgård

- Trädgårdsland, pallkragar, krukor, säckar?
- Placering
- Ogräsrensning, luckring, gallring
- Bevatning
- Gödsel
- Direktsådd, förkultivering och avhärdning
- Märkning, fiberduk

Träd och buskar

- Plantering, krukodlade/barrotsplantor
- Avstånd
- Stödkäppar och band, nät/galler
- Ogräsrensning, bevattning, marktäckning
- Undvik att ungdomarna beskär träd, speciellt fruktträd, buskar lättare
- Föryngringsbeskärning eller underhållsbeskärning
- *Inga stumpar på lövträd, undantag barrträd! Akta grenkragen!*
- Grenvinklar och böja grenar på fruktträd
- Redskap vid beskärning
- Stamskydd eller galler
- Gödsel

Grenvinklar och korrekta snitt:

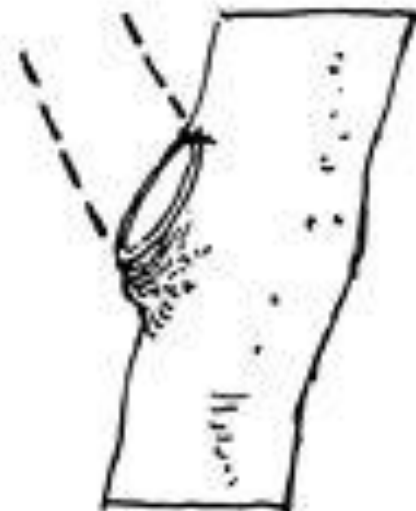
TRUBBIG
GREN VINKEL

SPETSIG
GREN VINKEL

LÄMNA
INGÅ TAPPAR

RÄTT SNITT
UTANFÖR
GRENKRAGE

RÄTT SNITT
ÖVER
VÄLRIKTAD KNOPP

Såga stora grenar i tre steg:

<https://arenan.yle.fi/1-50631292>

Bärträdgården

- Bärbuskar: solig och vindskyddad växtplats
- Svarta vinbär beskärs tidigare än övriga vinbär och krusbär
- Hallon planteras på rad, skotten tvååriga
- Bärbuskar beskärs och göds regelbundet
- Jordgubbsland/pallkrage/ampel, avlägsna ogräs eller täck jorden ett år innan anläggning
- Göd jordgubbar försiktigt

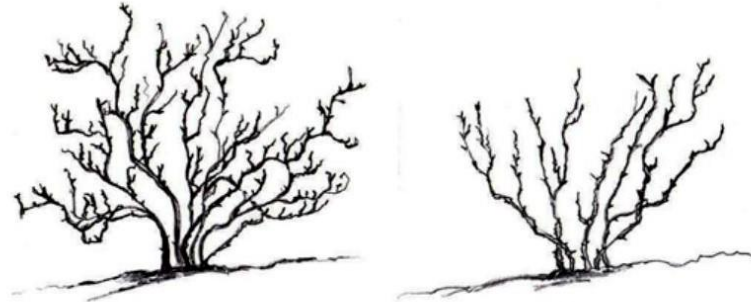

Att beskära vinbärs- och krusbärsbuskar

Beskärning av vinbär

Nedliggande och skadade grenar tas bort. Gallra bort en del av de äldsta grenarna, på så sätt stimuleras tillväxten av nya skott. Skär av grenarna så nära marken som möjligt.

Beskärning av krusbär

Beskärs i stort sett som vinbär. Äldre grenar tas bort till förmån för yngre, men även dessa bör gallras för att släppa in tillräckligt med ljus.

Illustration: Mia Gull

Underhållsbeskärning

Extra material: Blomsterängar

- Anläggs på solig, näringsfattig plats
- Från gräsmatta till äng, välj plats där gräset inte trivs, ta bort ogräs och så frön eller flytta plantor
- Samla frön vid soligt och torrt väder
- Låt blomma och gå i frö, slå med lie och låt höet ligga kvar några dagar, räfsa och för bort

Egenuppgifter, förberedelse till prov

- Ungdomarna får välja område att studera in sig på
- Material för egenuppgifter
- Förberedelser till prov

Uppgift och kaffe

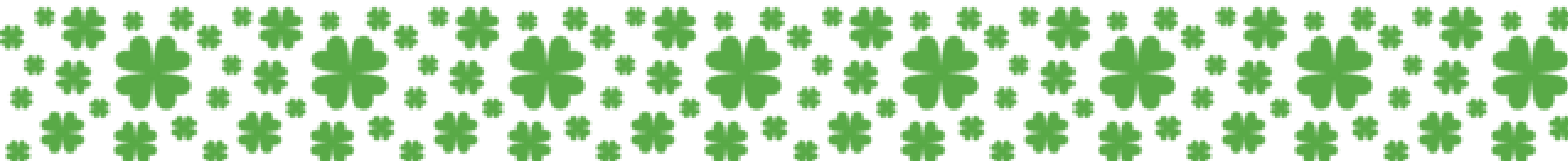

- Fundera ut tre frågor till prov

Kursdag 2: egenuppgifter, praktiska övningar, prov

- Självstudier eller grupparbeten inom valt område
- Potentiella kunder och säkerhet inom området
- Förberedelser till prov
- Presentationer
- Praktiska övningar, t.ex. räfsning, ogräsrensning, beskärning, plantering
- Skriftligt prov

Praktik och litteratur

- 4H i Trädgården (kurshandboken)
- Svenska Trädgårdsförbundet, tradgard.fi (har bra böcker)
- Trädgårdsförbundet, puutarhaliitto.fi (finns nyttiga länkar)
- gardena.com/se/tradgardsliv (tips, planering, skötsel)
- husqvarna.com/se/tradgardsskotsel
- biolan.fi/svenska/tradgardsskotsel (tips, info, inspiration)
- alltomtradgard.se
- plantagen.se/tradgard
- Plantskolornas hemsidor
- Leif Blomqvists böcker
- OBS! Svenska sidor annan zonindelning, lägg på 1-2 zoner!
- Finns många bra sidor om man vill läsa på finska

FINLANDS SVENSKA 4H

Lycka till!

